

תוכן עניינים

1.	תקציר.....	1
2.	מבוא.....	2
2.	סקירת ספרות.....	2
3.1	ביצועי ספורטאים – הגדרה, מדידה וחשיבות.....	3
3.2	גורמים לניבוי ביצועי ספורטאים.....	4
3.3	מאפיינים סוציו-דמוגרפיים וביצועי ספורטאים.....	5
3.3.1	גיל וביצועי ספורטאים.....	6
3.3.2	שכר וביצועי ספורטאים.....	7
3.3.3	גזע וביצועי ספורטאים.....	8
3.3.4	שיוך לאומי וביצועי ספורטאים.....	9
3.3.5	מצב משפחתי וביצועי ספורטאים.....	10
3.4	מטרות והשערות המחקר.....	11
4.	שיטה.....	12
4.1	משתתפים.....	12
4.2	הליך מחקר ופיתוח קובץ הנתונים.....	12
4.3	מערך המחקר וניתוח הנתונים.....	13
5.	תוצאות.....	14
6.	דיון.....	18
7.	ביבליוגרפיה.....	24
8.	נספחים.....	27

2. מבוא

ביצועי ספורטאים מוגדרים כרמת היכולת של ספורטאים לבצע פעולות ספציפיות הקשורות לענף הספורט בו הם עוסקים בהשוואה לספורטאים אחרים להם ניסיון, תנאי אימון והכשרה דומים (Benchehida, Bessikadour, & Sebbane, 2015). מחקרים מעלים כי מדידת ביצועי ספורטאים מספקת למועדוני ספורט רווחים חשובים (Serrano, Shahidian, Sampaio, & Leite, 2013). למשל, מדידת ביצועי ספורטאים מספקת למאמנים ידע חשוב המאפשר להם לזהות במהירות ירידה ברמת היכולת של ספורטאים, וכך, ליישם כלפיהם התערבות בשלב מוקדם. כמו כן, מדידת ביצועי ספורטאים מסייעת למאמנים לקבל החלטות ביחס להרכב השחקנים הלוקחים חלק במשחקים (Kachmar, 2020). לאור היתרונות והרווחים הטמונים במדידת ביצועי ספורטאים (Shahidian et al., 2013), מחקרים רבים כבר עסקו בבחינת גורמים לניבוי רמת ביצועיהם של ספורטאים (Serrano et al., 2013). יחד עם זאת, סקירה בספרות המחקרית העלתה כי עד כה מחקרים מעטים יחסית עסקו בקשר בין גורמים סוציו-דמוגרפיים לבין ביצועיהם של שחקני כדורסל מקצועיים. יתרה מכך, ניכר כי עד כה במחקרים מעטים נערכה השוואה סימולטנית בין תרומתם היחסית של מגוון גורמים סוציו-דמוגרפיים בניבוי ביצועי שחקני כדורסל לתחת מודל הסקתי אחד.

מטרת עבודה זו להשלים את הפערים המופיעים לעיל בספרות המחקרית בתחום "ביצועי שחקנים כדורסל" ולבחון את הקשר בין מגוון גורמים סוציו-דמוגרפיים בניבוי רמת ביצועיהם של שחקני כדורסל. שאלת המחקר הינה – האם קיים קשר בין גורמים סוציו-דמוגרפיים בניבוי רמת הביצועים של שחקני כדורסל? עבודת סמינר זו העלתה 5 השערות מחקר: (1) קיים קשר חיובי בין גיל לבין רמת ביצועיהם של שחקני כדורסל. (2) קיים קשר חיובי בין רמת השכר לבין רמת ביצועיהם של שחקני כדורסל. (3) שחקני כדורסל בעלי צבע עור כהה יתאפיינו ברמה גבוהה יותר של ביצועים בהשוואה לשחקני כדורסל בעלי צבע עור בהיר. (4) שחקני כדורסל "זרים" יתאפיינו ברמה גבוהה יותר של ביצועים בהשוואה לשחקני כדורסל "מקומיים". (5) שחקני כדורסל רווקים יתאפיינו ברמה גבוהה יותר של ביצועים בהשוואה לשחקני כדורסל נשואים. לצורך המחקר נדגמו 43 משתתפים המשמשים כשחקני כדורסל מקצועיים בליגת הכדורסל הבכירה בישראל. המשתתפים נדגמו בדגימת "נוחות" ממועדוני הכדורסל - מכבי תל אביב; הפועל ירושלים; הפועל חולון; הפועל תל אביב. נתוני מאפיינים סוציו-דמוגרפיים של משתתפי המחקר (גיל, סטטוס משפחתי, השתייכות לאומית, גזע, שכר) ונתונים המשקפים רמת ביצועים בכדורסל (ממוצע נקודות; אסיסטסים; חטיפות; חסימות לדקת משחק) נאספו מאתרי האינטרנט - "ליגת ווינר-סל"; "ויקיפדיה"; "ישראל היום". ניתוח הנתונים התבסס על רגרסיה ליניארית מרובת משתנים.

לממצאי המחקר צפויה תרומה אמפירית ויישומית חשובה לשדה התוכן הנחקר. בפן המחקרי, כאמור, מספר דל יחסית של מחקרים שנערכו עד כה עסקו בבחינה ובהשוואת תפקידים היחסי של גורמים סוציו-דמוגרפיים שונים בניבוי ביצועי שחקני כדורסל תחת מודל הסקתי אחד. לכן, ממצאי מחקר זה יסייעו לבסס ממצאים תקפים יותר באשר לקשר בין גורמים סוציו-דמוגרפיים בניבוי ביצועיהם של שחקני כדורסל. בפן היישומי, ממצאי המחקר הנוכחי יוכלו לשמש גורמי הנהלה במועדוני כדורסל, כמו גם, בעלי תפקידים בתחום האימון בתהליכי קבלת החלטות בנושאי תגמול, חיפוש, ובחירה של שחקני כדורסל להם סבירות גבוהה להתאים לציפיות הארגון ולהתאפיין ברמה גבוהה של ביצועים בעתיד.

3. סקירת ספרות

3.1 ביצועי ספורטאים – הגדרה, מדידה וחשיבות

לאורך העשורים האחרונים גוף הולך וגדל של ספרות החל לעסוק ברמת הביצועים של ספורטאים (Disanto et al., 2019). אליימון (Alleimon, 2019) הגדיר ביצועי ספורטאים ככמות ההישגים ורמת המצוינות שספורטאים מפגינים בענף הספורט בו הם עוסקים. הגדרות אחרות מתייחסות לביצועי ספורטאים כרמת היכולת של ספורטאים לבצע פעולות ספציפיות אשר קשורות לענף הספורט בו הם עוסקים בהשוואה לספורטאים אחרים להם ניסיון, תנאי אימון והכשרה דומים לשלהם (Benchehida et al., 2015). חוקרים אחרים (Hinchcliff & Geor, 2008) סבורים כי מעבר לסוגיות הנוגעות לברמת הביצועים אשר משתקפים בתוצאות פעולותיהם של ספורטאים, ביצועי ספורטאים מתייחסים להיבטים נוספים כגון רמת הכישורים, המיומנויות, היציבות, הסיבולת, יכולת ההסתגלות ויכולת ההתאוששות של ספורטאים מפציעות או משברים אישיים.

רמת הביצועים של ספורטאים נמדדת במחקרים באמצעות פרמטרים איכותניים או כמותיים (Disanto et al., 2019). בכלל זה, פרמטרים איכותניים לבחינת רמת הביצועים ספורטאים נמדדים, למשל, באמצעות הערכה, שיפוט ופרשנות סובייקטיבית מצד צוות מומחים בענף ספורט נתון הכולל, בין השאר, מאמנים, עוזרי מאמנים, פרשני ספורט בכירים, שופטים בתחרויות, מנהלים כלליים במועדוני ספורט, ספורטאים ידועים וכדומה (לרוב מדובר בבעלי מקצוע שפרשו מענף הספורט). לצורך הערכת רמת ביצועיהם של ספורטאים, צוות המומחים דן במרכיבים המרכזיים המשקפים רמה גבוהה, או לחלופין, רמה נמוכה של ביצועים בענף הספורט הרלוונטי, כמו גם, בחשיבות היחסית של כל מרכיב בבחינת רמת ביצועי הספורטאים. בהמשך, צוות המומחים מעריך את רמת הביצועים של הספורטאים בכל מרכיב ומרכיב. מחד גיסא, הערכת ביצועיהם של ספורטאים בהתבסס על פרמטרים איכותניים מתבססת על הידע, ההכשרה והניסיון המקצועי של מומחים בענפי ספורט. מאידך גיסא, רבים מעלים ביקורת כלפי פרמטרים מעין אלו בטענה כי הם מושפעים יתר על המידה מעמדותיהם הסובייקטיביות, האמונות, התחושות, הרגשות ואף מאינטרסים או דעות קדומות של צוות המעריכים (Disanto et al., 2019).

בשונה מפרמטרים איכותניים, פרמטרים כמותיים לבחינת ביצועי ספורטאים מתבססים על נתונים אובייקטיביים ברי מדידה וכימות (Disanto et al., 2019; Benchehida et al., 2015; Alleimon, 2019). כיוון שהפרמטרים הכמותיים אינם נתונים לשיפוט הסובייקטיבי של מעריכים הם נתפסים בעיני רבים כמדויקים, שוויוניים והוגנים יותר (Disanto et al., 2019). בהתאמה לכך, במרבית ענפי הספורט התחרותי מדידת רמת הביצועים של אתלטים בתחרויות נמדדת באמצעות אינדיקטורים אובייקטיביים כדוגמת – קצב זמן מהירות הריצה, גובה או מרחק הקפיצה, מרחק השלכת הכידון, קצב זמן השחיה, מספר החטאות או פגיעות במטרות וכיוצא בזה (Carter et al., 2010). כמו כן, בענף הכדורגל רמת ביצועיהם של שחקנים נמדדת באמצעות פרמטרים אובייקטיביים כדוגמת מספר הבקעות, מספר נבדלים, מספר חטיפות לשחקני קבוצה יריבים, מספר דקות משחק, מספר שערים עצמיים, מספר החמצות פנדלים, מספר כרטיסים צהובים / אדומים (Benchehida et al., 2015). בקונטקסט של עבודת הסמינר הנוכחית, בענף הכדורסל רמת ביצועיהם של שחקנים